

Un 88% de les recluses havien estat víctimes d'agressions domèstiques

Justícia engegarà un programa pilot a la presó de Brians per atendre aquestes dones maltractades

MAYTE PIULACHS / Barcelona
 ● Les dones recluses són un dels col·lectius més invisibles per la societat i ara un estudi revela que la majoria són dones que han viscut episodis de violència extrema abans d'entrar a

la presó, fet que agreuja la seva exclusió i afavoreix que cometin delictes. En concret, un 88,4% de les dones empresonades a Catalunya asseguren que han estat víctimes de violència, sobretot física i sexual, en l'entorn familiar i

comunitari, segons l'estudi fet per l'associació Surt. Amb aquests resultats, el Departament de Justícia engegarà un programa pilot per atendre aquestes dones a la presó de Brians el 2007, que realitzarà Surt amb finançament europeu.

Les autores de l'estudi sobre els casos de violència domèstica entre la població reclusa confessen que eren conscients que la violència era present en aquest col·lectiu però s'han sorprès de l'alarmant volum de dones afectades. Fins i tot van haver de canviar la metodologia d'enquestes tancades per la necessitat de les recluses d'explicar les seves experiències i angoixes, asseguren Marta Cruells, Miriam Torrens i Noelia Igareda, en l'estudi realitzat el desembre passat.

De les 563 internes que hi ha actualment a les presons catalanes van entrevistar-ne 200, de les quals 176 (un 88,4%) van afirmar que havien estat víctimes d'actes violents, la majoria sistemàtics. Són dones d'entre 18 i 52 anys, amb estudis bàsics i tant consumidores com no de drogues. En concret, un 68% van assegurar que havien patit violència sexual en l'àmbit comunitari (tot i que amb persones conegudes) però també en el familiar, i d'aquestes un 25% van indicar que havien viscut abusos que eren menors. Les víctimes de violència física també se situen en el 68% (136 dones), i en aquest cas dominen els episodis d'haver suportat pallisses de les seves parelles o pares, de les quals un 27% van tenir fractures. Només en un

El centre per atendre toxicomanies de la presó de Brians, a Sant Esteve Sesrovires./ ANDREU PUIG

39% dels casos van denunciar-ho i tan sols en 16 hi va haver una sentència condemnatòria de l'agressor. En un 82%, les dones indicaven haver patit tant agressions sexuals com físiques. Davant aquest infern, un 49% de les entrevistades assegurava que consumia drogues com a mecanisme d'evasió i augmentava el seu consum quan s'incrementaven els episodis violents.

Per a les autores de l'es-

tudi, les dones recluses són una població marginada des d'abans de cometre el delictes i les agressions que han suportat al llarg de la vida no han fet més que agreujar-ne l'exclusió i limitar les seves estratègies de supervivència. És a dir, la majoria es veuen empeses a delinquir per poder pagar la seva addicció als estupefaents o perquè són forçades a fer-ho. Conclusió que refermen amb xifres. Un 44,7% de les re-

cluses compleixen penes per tràfic de drogues i un 32% per robatori. I el 93% de les dones empresonades llatinoamericanes són les anomenades *mules*, l'últim esglaó del tràfic de drogues.

Els efectes també són demolidors. Un 53% de les recluses agredides admeten que han intentat suïcidar-se i un 84% afirmen que no han rebut cap suport ni tractament. Amb aquesta radiografia, les

autores afirmen que és «imperatiu» oferir-los una atenció psicològica, a més d'altres recursos, com reben les dones en llibertat, com ja van detectar educadors a la presó de Brians. Serà en aquest centre on el febrer vinent es posarà en marxa un programa d'atenció a recluses víctimes de maltractaments, elaborat per Surt, que ha rebut el suport del projecte europeu Dafne, que també es realitzarà a Hongria.

Camps promet més seguretat al metro de València però no concreta mesures

● València. El president de la Generalitat Valenciana, Francisco Camps, va comprometre's ahir, en una reunió amb els representants sindicals de Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana (FGV), a introduir millores en el sistema de seguretat de la línia 1 del metro de València, on fa una setmana va tenir lloc l'accident que va causar la mort de 42 persones, en un gest d'aproximació als sindicats que aquests dies han denunciat l'obsolescència de la línia. Camps, però, no va especificar a quin tipus de millora es referia i es va limitar a instar els sindicats, que reclamen l'adopció del sistema de frenada automàtica ATP, a exposar les seues reivindicacions en el si del comitè de seguretat en la circulació de FGV que tindrà lloc divendres vinent.

Els sindicats van acceptar la proposta de Camps de treballar conjuntament amb «responsabilitat, rigor, lleialtat i transparència per valorar en profunditat les condicions de l'accident i adoptar les mesures necessàries amb vista al futur». Tanmateix, van remarcar la seua «preocupació» per la insistència del govern valencià a atribuir l'accident a una «possible indisposició» del conductor que li hauria impedit frenar. En aquest sentit van recordar que encara falta analitzar la caixa negra de la unitat que venia al darrere i també la memòria del sistema de frenada. Els sindicats han decidit mantenir la concentració prevista per avui davant del Palau de la Generalitat, en defensa de la professionalitat dels treballadors, que coincidirà amb la compareixença del conseller d'Infraestructures i de Transport, José Ramón García Antón, en les Corts.

Pel que fa als ferits, ahir va ser donada d'alta la xiqueta d'onze anys que va perdre la mare en l'accident. Sis persones més continuen hospitalitzades.

Problemes amb l'alcohol, tret comú dels agressors

● Els problemes amb l'alcohol és un denominador comú en la majoria d'agressors de violència domèstica condemnats, afirma Montserrat García, subdirectora general de Programes de Rehabilitació i Sanitat del Departament de Justícia, que recorda que el 2005 es va engegar un programa de tractament específic per a aquest col·lectiu a les presons catalanes, anomenat Vido, davant el seu perfil diferenciat amb els agressors sexuals i els violents. La majoria prové d'un entorn marginal, té poques habilitats personals, l'agressió és el seu

únic delictes, manté una relació diferent amb la víctima ja que en certs casos es tornen a veure i el que pateix són ànsies de poder vers una víctima, la seva parella.

L'any passat, 165 reclusos van participar en el programa de violència domèstica i aquest any ja en són 150. S'acostuma a oferir-los que hi participin quan els falten quatre anys per obtenir la llibertat condicional ja que les sessions es combinen amb sortides terapèutiques i permisos, que sempre han de ser aprovats pel jutge de vigilància penitenciària. El programa Vido normalment

es realitza durant un termini de nou mesos però també hi ha la modalitat escurçada, de quatre mesos de durada, per als reclusos que tenen una condemna menor.

Fa gairebé deu anys que als centres penitenciaris de Catalunya es van posar en marxa els tractaments per a agressors sexuals (SAC). Aquest any hi ha 146 reclusos inscrits i el 2005 van ser-ne un total de 181. Són sessions en què l'agressor participa voluntàriament, tot i que és un requisit obligat per obtenir permisos, els costa admetre que en són els autors i realitzen tècni-

ques per controlar la ira i canviar conductes. El setembre passat es va endurir aquest programa, fixant una escala de risc, davant el fracàs en la reinserció del reclus Pedro Jiménez, sospitós de l'assassinat de dues policies a Bellvitge. En el programa de delictes violents (DEVI) hi ha 181 interns aquest any. La manca de centres públics per atendre aquests casos de violència, com hi ha amb les toxicomanies, fa que alguns expressos, ara n'hi ha 6, assisteixin a equipaments penitenciaris per poder parlar amb el psicòleg de la presó.